

V Bruseli 16. 7. 2020
COM(2020) 320 final

2020/0141 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY,

ktorým sa mení rozhodnutie 2008/376/ES o prijatí výskumného programu Výskumného fondu pre uhlie a oceľ a o viacročných technických pokynoch pre tento program

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Cieľom tohto návrhu je zmeniť rozhodnutie Rady 2008/376/ES¹ tak, aby bolo v súlade s vedeckými, technologickými a politickými cieľmi Spoločenstva v súlade s článkom 2 samotného rozhodnutia Rady 2008/376/ES. Konkrétnejšie je tento návrh zameraný na revíziu cieľov výskumu v sektoroch uhlia a ocele v rámci výskumného programu Výskumného fondu pre uhlie a oceľ (ďalej len „výskumný program VFUO“). V návrhu sa zohľadnili odporúčania uvedené v správe z monitorovania a hodnotenia VFUO (2011 – 2017)², ako aj odporúčania poradných skupín pre uhlie a oceľ³ a členských štátov zastúpených vo Výbore pre uhlie a oceľ⁴.

Cieľom tohto návrhu Komisie je zosúladiť výskumný program VFUO s Parížskou dohodou⁵, európskou zelenou dohodou Komisie⁶, oznámeniami o investičnom pláne pre udržateľnú Európu⁷, novým akčným plánom pre obehové hospodárstvo⁸ a novou priemyselnou stratégiou Komisie pre Európu⁹.

Cieľom návrhu je:

- aktualizácia cieľov výskumu v sektore uhlia v súlade s cieľmi Komisie v oblasti klímy, energetiky a ochrany životného prostredia. Zameriava sa aj na dosiahnutie uhlíkovej neutrality do roku 2050 a zásady „nespôsobovať škodu“, ktoré sú zakotvené v oznámení o európskej zelenej dohode,
- podpora férovej a spravodlivej transformácie pre uhoľné regióny v súlade so zásadami Mechanizmu spravodlivej transformácie,
- revízia cieľov výskumu v sektore ocele, aby sa uprednostňovali technológie, aplikácie a používanie výroby ocele pri takmer nulových emisiách,
- zabezpečenie možnosti realizácie časti výskumného programu VFUO prostredníctvom spoločne programovaných európskych partnerstiev,

¹ Rozhodnutie Rady 2008/376/ES z 29. apríla 2008 o prijatí výskumného programu Výskumného fondu pre uhlie a oceľ a o viacročných technických pokynoch pre tento program (Ú. v. EÚ L 130, 20.5.2008, s. 7).

² K dispozícii na: https://ec.europa.eu/info/publications/research-fund-coal-and-steel-monitoring-and-assessment-report_en.

³ Poradná skupina pre uhlie a poradná skupina pre oceľ predložili svoje pripomienky 3., resp. 4. decembra 2019. Informácie sú k dispozícii v Registri skupín odborníkov Komisie: <https://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupMeeting&meetingId=18626>.

⁴ Výbor pre uhlie a oceľ schválil navrhovaný prístup 19. decembra 2019.

⁵ Mnohostranná zmluva, kapitola XXVII Životné prostredie, 7.d Parížska dohoda. Nadobudla platnosť 4. novembra 2016.

⁶ Oznámenie Európskej komisie „Európska zelená dohoda“, Brusel, 11. decembra 2019, COM(2019) 640.

⁷ Oznámenie Európskej komisie „Investičný plán pre udržateľnú Európu. Investičný plán európskej zelenej dohody“, Brusel, 14. januára 2020, COM(2020) 21.

⁸ Oznámenie Európskej komisie „Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo“, Brusel, 11. marca 2020, COM(2020) 98.

⁹ Oznámenie Európskej komisie „Nová priemyselná stratégia pre Európu“, Brusel, 10. marca 2020, COM(2020) 102.

- nahradenie osobitného režimu pre odborníkov výskumného rámcového programu všeobecnými pravidlami o platených externých odborníkoch stanovenými v nariadení o rozpočtových pravidlách¹⁰.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Návrh je súčasťou právneho balíka, ktorým sa reviduje výskumný program VFUO. Súvisí najmä s návrhmi Komisie na zmenu rozhodnutia Rady 2003/76/ES¹¹, ktorým sa ustanovujú opatrenia potrebné na vykonávanie protokolu (č. 37)¹², a rozhodnutia Rady 2003/77/ES¹³, ktorým sa ustanovujú viacročné finančné usmernenia na riadenie aktív Európskeho spoločenstva uhlia a ocele (ESUO) v likvidácii a na riadenie aktív VFUO po skončení tejto likvidácie. Revízia rozhodnutia Rady 2003/77/ES je v rámci zodpovednosti generálneho riaditeľstva pre rozpočet takisto v súlade s preskúmaním Európskeho dvora audítorov z roku 2019 týkajúcim sa likvidácie ESUO¹⁴.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Európska komisia prijala 11. decembra 2019 oznámenie „Európska zelená dohoda“¹⁵, ktorým sa stanovuje rámec pre transformáciu EÚ na prvý klimaticky neutrálny kontinent do roku 2050. Európska zelená dohoda rieši klimatické a environmentálne výzvy a zároveň rozvíja moderné, konkurencieschopné hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje v rámci Agendy 2030 Organizácie Spojených národov a cieľov v oblasti udržateľného rozvoja¹⁶.

V oznámení o európskej zelenej dohode sa kladie dôraz na záujem Komisie „podporiť prelomové technológie ekologického oceliarstva, ktoré do roku 2030 prinesú bezuhlíkový proces výroby ocele, a (...) preskúmať, či by sa dala využiť časť financovania likvidovaného v rámci Európskeho spoločenstva uhlia a ocele. Vo všeobecnejšom ponímaní pomôže pri zavádzaní takýchto rozsiahlych inovačných projektov inovačný fond EU ETS.“¹⁷.

Okrem toho sa oznámením „Investičný plán pre udržateľnú Európu. Investičný plán európskej zelenej dohody“, predloženým 14. januára 2020, Komisia zaviazala „navrhnúť revíziu predpisov o Výskumnom fonde pre uhlie a oceľ s cieľom umožniť využívanie časti likvidovaných aktív Európskeho spoločenstva uhlia a ocele. To pomôže zachovať ročný

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

¹¹ Rozhodnutie Rady 2003/76/ES z 1. februára 2003, ktorým sa ustanovujú opatrenia potrebné na vykonávanie protokolu tvoriaceho prílohu k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva o finančných dôsledkoch ukončenia platnosti Zmluvy o ESUO a o Výskumnom fonde uhlia a ocele (Ú. v. EÚ L 29, 5.2.2003, s. 22). Zmenené rozhodnutím Rady 2018/599 zo 16. apríla 2018.

¹² Protokol (č. 37) o finančných následkoch uplynutia platnosti zmluvy o založení ESUO a o Výskumnom fonde pre uhlie a oceľ (Ú. v. EÚ C 115, 9.5.2008, s. 327 – 328).

¹³ Rozhodnutie Rady 2003/77/ES z 1. februára 2003, ktorým sa ustanovujú viacročné finančné usmernenia na riadenie aktív ESUO v likvidácii a na riadenie aktív Výskumného fondu uhlia a ocele po skončení tejto likvidácie (Ú. v. EÚ L 29, 5.2.2003, s. 25 – 27). Zmenené rozhodnutím Rady 2008/750/ES.

¹⁴ Európsky dvor audítorov, „Preskúmanie č. 10/2019: Európske spoločenstvo uhlia a ocele: likvidácia prebieha podľa plánu, financovanie výskumu však už nie je udržateľné“, 2019. Dostupné na: https://www.eca.europa.eu/lists/ecadocuments/rw19_10/rw_ecsc_en.pdf.

¹⁵ COM(2019) 640.

¹⁶ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

¹⁷ COM(2019) 640, s. 8, 9.

výskumný program VFUO¹⁸ na úrovni aspoň 40 miliónov EUR, a zároveň napomôže financovanie veľkých projektov zameraných na prelomový výskum a inováciu v oblasti čistej výroby ocele. Výskumné činnosti v uhoľnom odvetví sa budú zameriavať na regióny v procese transformácie v súlade so zásadami Mechanizmu spravodlivej transformácie¹⁹.

Tento návrh je takisto v súlade s oznámením z roku 2018 s názvom „Čistá planéta pre všetkých“²⁰, v ktorom sa stanovuje dlhodobá strategická vízia Európskej komisie v oblasti klimaticky neutrálneho hospodárstva v súlade s Parížskou dohodou. V tomto oznámení sa predpokladá, že Komisia preskúma, ako by aktíva Európskeho spoločenstva uhlia a ocele v likvidácii mohli podporiť prelomové technológie pre nízkouhlíkovú výrobu ocele. Komisia prijala 4. marca 2020 návrh európskeho právneho predpisu v oblasti klímy vrátane právne záväzného cieľa, ktorým je dosiahnuť v EÚ do roku 2050 čisté nulové emisie skleníkových plynov²¹.

V tejto revízii sa zohľadňuje aj potreba stimulácie súkromných a verejných investícií do výskumu, inovácií a nových technológií, ktoré rozvíjajú riešenia pre konkurencieschopnejší a udržateľnejší priemysel, ako sa zdôrazňuje v oznámení Komisie z roku 2016 s názvom „Oceľ: Ochrana udržateľných pracovných miest a rastu v Európe“²².

Vzhľadom na uvedený vývoj politiky je potrebné harmonizovať ciele výskumného programu VFUO a jeho viacročné technické usmernenia s uvedeným vývojom politiky, a najmä s cieľmi európskej zelenej dohody.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Právnym základom je článok 2 ods. 2 protokolu (č. 37) o finančných následkoch uplynutia platnosti zmluvy o založení ESUO a o Výskumnom fonde pre uhlie a oceľ, ktorý je pripojený k zmluvám.

• Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)

Navrhované zmeny výskumného programu VFUO sa môžu uskutočniť len na úrovni EÚ prostredníctvom revízie právneho základu.

• Proporcionalita

Návrh je potrebný na stanovenie opatrení nevyhnutných na vykonávanie protokolu o finančných následkoch uplynutia platnosti zmluvy o založení ESUO a o Výskumnom fonde pre uhlie a oceľ tvoriaceho prílohu k Zmluvám o EÚ.

¹⁸ Dodržiavanie Protokolu (č. 37) o finančných následkoch uplynutia platnosti zmluvy o založení ESUO a o Výskumnom fonde pre uhlie a oceľ. Ú. v. EÚ C 115, 9.5.2008, s. 327 – 328.

¹⁹ COM(2020) 21, s. 18.

²⁰ Oznámenie Európskej komisie „Čistá planéta pre všetkých. Európska dlhodobá strategická vízia pre prosperujúce, moderné, konkurencieschopné a klimaticky neutrálne hospodárstvo, COM(2018) 773.

²¹ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a mení nariadenie (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy).

²² Oznámenie Európskej komisie „Oceľ: Ochrana udržateľných pracovných miest a rastu v Európe“, COM(2016) 155.

- **Výber nástroja**

So zreteľom na článok 2 ods. 2 protokolu (č. 37) môže Rada kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom zmeniť rozhodnutie Rady 2008/376/ES.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Návrh vychádza z výsledkov správy za sedemročný cyklus podávania správ, v rámci ktorého sa monitoruje výskumný program VFUO, vrátane posúdenia očakávaných prínosov za účasti skupiny odborníkov²³. Posledná správa za sedemročný cyklus podávania správ bola uverejnená 5. februára 2020²⁴. Odborníci analyzovali fungovanie výskumného programu VFUO a posúdili technologický vývoj a očakávané prínosy programu pre odvetvie a spoločnosť a vypracovali odporúčania na zlepšenie programu vrátane revízie právneho základu.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Subjekty zainteresované vo VFUO sa zúčastnili na niekoľkých ad hoc stretnutiach, ako aj osobitných zasadnutiach poradnej skupiny (poradná skupina pre uhlie – CAG, poradná skupina pre oceľ – SAG) a zasadnutiach výboru pre uhlie a oceľ (ekvivalent programového výboru v programe Horizont 2020).

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Predbežné výsledky tejto správy z monitorovania a hodnotenia VFUO boli predstavené na seminári „Oceľ a uhlie: nová perspektíva. Európsky výskum a inovácie v akcii“, ktorý zorganizovala Európska komisia 28. marca 2019 a na ktorom sa zúčastnilo viac ako 100 zainteresovaných strán²⁵.

- **Posúdenie vplyvu**

Posúdenie vplyvu nie je pre navrhovanú revíziu potrebné.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Návrh vychádza z výsledkov správy z monitorovania a hodnotenia VFUO za sedemročný cyklus podávania správ, na základe ktorej sa plánuje pravidelné preskúmanie výskumného programu VFUO, vrátane posúdenia očakávaných prínosov.

- **Základné práva**

Návrh je v súlade s ochranou základných práv.

²³ Správa z monitorovania a hodnotenia sa uvádza v ustanoveniach rozhodnutia Rady č. 2008/376/ES uverejneného v Úradnom vestníku z 20. mája 2008 (Ú. v. EÚ L 130/7) a zmeneného rozhodnutím Rady 2017/955 z 29. mája 2017. Táto skupina odborníkov sa stanovuje vo vykonávacom rozhodnutí Komisie C(2018) 3245 z 30. 5. 2018.

²⁴ K dispozícii na: https://ec.europa.eu/info/publications/research-fund-coal-and-steel-monitoring-and-assessment-report_en.

²⁵ Európska komisia, GR RTD, „Oceľ a uhlie: Európsky výskum a inovácie v akcii“, 2019. K dispozícii online: <https://publications.europa.eu/s/mmQ7>.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Návrh nevytvára žiadne nové záväzky na ťarchu všeobecného rozpočtu v kontexte súčasného VFR.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Monitorovanie a hodnotenie vykonávania programu VFUO sa uskutoční v roku 2027.

- **Vysvetľujúce dokumenty (v prípade smerníc)**

Neuplatňuje sa.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Revízia sa týka ustanovení uvedených v kapitole II oddieloch 1, 3 a 4 rozhodnutia Rady 2008/376/ES (článok 2 a články 4 – 10). V revízii sa takisto navrhuje aktualizovať články 28, 39 a 41. Napokon sa navrhuje doplniť nový článok 17a medzi oprávnené činnosti stanovené v kapitole III oddiele 2.

Cieľom revízie je:

- aktualizovať ciele výskumu v sektore uhlia (články 4, 5, 6, 7) v súlade s európskou zelenou dohodou a Mechanizmom spravodlivej transformácie,
- aktualizovať ciele výskumu v sektore ocele (články 8, 9, 10 a 10a) v súlade s európskou zelenou dohodou a investičným plánom pre udržateľnú Európu,
- vložiť nový článok 17a medzi oprávnené činnosti výskumného programu VFUO s cieľom zahrnúť výskumné činnosti v rámci spoločne programovaných európskych partnerstiev medzi financovateľné činnosti. Takýmito partnerstvami by sa mohol podporiť najmä výskum v sektore ocele prostredníctvom rozvoja procesov výroby ocele pri takmer nulových emisiách do roku 2030 a prostredníctvom skvalitňovania demonštračných zariadení týchto technológií na priemyselnej úrovni,
- zrušiť odkaz na konzultáciu s výborom (články 28 a 41), ak sa odhadovaná suma príspevku Európskej únie v rámci výskumného programu VFUO rovná 0,6 milióna EUR alebo je vyššia,
- uplatniť všeobecné pravidlá týkajúce sa platených externých odborníkov stanovené v nariadení o rozpočtových pravidlách namiesto osobitného režimu pre odborníkov výskumného rámcového programu,
- zrušiť odkaz na možnosť zmeniť oddiely 3 a 4 kapitoly II prostredníctvom vykonávacích opatrení (článok 41), aby sa primerane uplatňovali zásady uplatniteľné na splnomocnenia uvedené v legislatívnych aktoch, ktoré sú stanovené v Medziinštitucionálnej dohode z 18. júna 2019 o nezáväzných kritériách na uplatňovanie článkov 290 a 291 Zmluvy o fungovaní Európskej únie²⁶.

²⁶ Nezáväzná kritériá na uplatňovanie článkov 290 a 291 Zmluvy o fungovaní Európskej únie – 18. jún 2019 (Ú. v. EÚ C 223, 3.7.2019, s. 1 – 4).

Návrh

ROZHODNUTIE RADY,**ktorým sa mení rozhodnutie 2008/376/ES o prijatí výskumného programu Výskumného fondu pre uhlie a oceľ a o viacročných technických pokynoch pre tento program**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na Protokol (č. 37) o finančných následkoch uplynutia platnosti zmluvy o založení ESUO a o Výskumnom fonde pre uhlie a oceľ, pripojený k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie, a najmä na jeho článok 2 druhý odsek,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu²⁷,

keďže:

- (1) Únia 5. októbra 2016 ratifikovala Parížsku dohodu²⁸. Touto medzinárodnou dohodou sa vyzývajú strany, ktoré ju ratifikovali, aby posilnili globálnu reakciu na hrozbu zmeny klímy zameranú na obmedzenie globálneho zvýšenia teploty výrazne pod 2 °C.
- (2) V súlade s Parížskou dohodou uverejnila Európska komisia 11. decembra 2019 „Európsku zelenú dohodu“, v ktorej sa Komisia zaviazala, že bude „riešiť klimatické a environmentálne výzvy“ a „transformovať EÚ na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom, ktoré efektívne využíva zdroje, kde budú do roku 2050 čisté emisie skleníkových plynov na nule a kde hospodársky rast nezávisí od využívania zdrojov.“²⁹ V oznámení o európskej zelenej dohode, v ktorom sa stanovuje nová stratégia rastu, sa ohlasuje potreba podporiť prelomové technológie ekologického oceliárstva, ktoré do roku 2030 povedú k vzniku bezuhlíkového procesu výroby ocele, a preskúmať, či by sa dala využiť časť financovania likvidovaného v rámci Európskeho spoločenstva uhlia a ocele. V oznámení o európskej zelenej dohode sa tiež uvádza, že „všetky opatrenia a politiky EÚ by sa mali stmeliť tak, aby EÚ pomohli uskutočniť úspešnú a spravodlivú transformáciu smerom k udržateľnej budúcnosti“. V súlade so zásadou „nespôsobovať škodu“, ktorá je zakotvená v oznámení o európskej zelenej dohode, sa výskumné ciele výskumného programu VFUO revidujú tak, aby už nezahŕňali činnosti, ktoré pokračujú v ťažbe, spracovaní a nezmenšenom využívaní uhlia.
- (3) Únia presadzuje ambicióznou politiku v oblasti klímy a zaviedla regulačný rámec na dosiahnutie svojho cieľa znížiť emisie skleníkových plynov do roku 2030. V nariadení (EÚ) 2018/1999³⁰ sa stanovujú legislatívne základy spoľahlivého, inkluzívneho, nákladovo efektívneho, transparentného a predvídateľného riadenia energetickej únie a

²⁷ Ú. v. EÚ C ..., ..., s.

²⁸ Mnohostranná zmluva, kapitola XXVII Životné prostredie, 7.d Parížska dohoda. Nadobudla platnosť 4. novembra 2016.

²⁹ COM(2019) 640, s. 2.

³⁰ Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1 – 77.

opatrení v oblasti klímy (ďalej len „mechanizmus riadenia“), ktorým sa zabezpečí dosiahnutie zámerov a cieľov energetickej únie do roku 2030 a dlhodobých zámerov a cieľov energetickej únie v súlade s Parížskou dohodou o zmene klímy z roku 2015.

- (4) Komisia vo svojom oznámení „Investičný plán pre udržateľnú Európu. Investičný plán európskej zelenej dohody“ ohlásila svoj zámer navrhnúť revíziu rozhodnutia Rady 2008/376/ES³¹ aj s cieľom umožniť financovanie veľkých projektov zameraných na prelomový výskum a inováciu v oblasti čistej výroby ocele, ako aj výskumných činností v sektore uhlia v súlade so zásadami Mechanizmu spravodlivej transformácie.
- (5) V správe z monitorovania a hodnotenia výskumného programu Výskumného fondu pre uhlie a oceľ (ďalej len „výskumný program“) sa okrem toho odporúča zmeniť výskumné ciele týkajúce sa uhlia a ocele stanovené v oddieloch 3 a 4 kapitoly II rozhodnutia 2008/376/ES a podporiť prelomový výskum v sektore ocele, ako aj symbolické projekty v sektore uhlia.
- (6) Preto treba zosúladiť ciele výskumného programu VFUO s medzinárodnými dohodami, ako je Parížska dohoda, ako aj s vedeckými, technologickými a politickými cieľmi Únie v oblasti klimatickej neutrality do roku 2050.
- (7) Spoločne programované partnerstvá sa ukázali ako účinné pri združovaní zdrojov na spoločný európsky výskumný cieľ. S cieľom pomôcť dosiahnuť klimaticky neutrálne hospodárstvo do roku 2050 je potrebné stanoviť možnosť poskytovať podporu prostredníctvom spoločne programovaných európskych partnerstiev v súčinnosti a v súlade s inými programami. Európske partnerstvo by mohlo byť ideálnym nástrojom na združovanie zdrojov na podporu výskumu prelomových technológií na zníženie emisií CO₂ v oceliarskom priemysle.
- (8) Rozhodnutie 2008/376/ES by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Rozhodnutie 2008/376/ES sa mení takto:

1. V článku 2 sa druhý odsek nahrádza takto:

„Výskumný program poskytuje podporu pre spoločný výskum v sektoroch uhlia a ocele. Z výskumného programu sa takisto poskytne podpora na prelomové technológie ekologického oceliárstva, ktoré povedú k vzniku projektov výroby ocele pri takmer nulových emisiách, a na výskumné projekty na riadenie spravodlivej transformácie bývalých uhoľných baní alebo uhoľných baní v procese zatvárania a súvisiacej infraštruktúry v súlade s Mechanizmom spravodlivej transformácie a v súlade s článkom 4 ods. 2 rozhodnutia Rady 2003/76/ES. Výskumný program je v súlade s politickými, vedeckými a technologickými cieľmi Únie a dopĺňa činnosti vykonávané v členských štátoch a v rámci súčasných výskumných programov EÚ, predovšetkým rámcového programu v oblasti výskumu, technologického rozvoja a demonštračných činností (ďalej len „výskumný rámcový program“).“

³¹ Rozhodnutie Rady 2008/376/ES z 29. apríla 2008 o prijatí výskumného programu Výskumného fondu pre uhlie a oceľ a o viacročných technických pokynoch pre tento program (Ú. v. EÚ L 130, 20.5.2008, s. 7).

2. Článok 4 sa nahrádza takto:

„Článok 4

Podpora spravodlivej transformácie uhoľného priemyslu a regiónov

1. Výskumné projekty podporujú prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo Únie do roku 2050 s cieľom podporiť postupné vyradovanie fosílnych palív, rozvíjať alternatívne aktivity v bývalých banských lokalitách a zabrániť environmentálnym škodám z uhoľných baní v procese zatvárania a z bývalých uhoľných baní a ich okolia alebo ich napraviť. Projekty sa zameriavajú predovšetkým na:
 - a) vývoj a skúšanie technológií zachytávania, využívania a ukladania oxidu uhličitého;
 - b) využívanie geotermálnej energie v bývalých uhoľných lokalitách;
 - c) neenergetické využitia a ťažbu surovín z banského odpadu a zvyškov z produkcie bývalých uhoľných baní alebo uhoľných baní v procese zatvárania, pričom sa náležite posúdi, či je ich vplyv na klímu, životné prostredie a zdravie minimalizovaný a nižší ako alternatívne riešenia;
 - d) zmenu účelu bývalých baní na ťažbu čierneho a hnedého uhlia, ako aj infraštruktúry súvisiacej so sektorom uhlia, vrátane služieb týkajúcich sa dodávky energie, v súlade s klimaticky neutrálnou transformáciou šetrnou k životnému prostrediu;
 - e) podporu rozvoja účinných programov rekvalifikácie a zvyšovania kvalifikácie pracovnej sily, ktorej sa dotýka postupné zatváranie uhoľných baní. Zahŕňa to výskumné činnosti týkajúce sa odbornej prípravy a rekvalifikácie pracovnej sily, ktorá je alebo bola zamestnaná v sektore uhlia.
2. Osobitná pozornosť sa venuje posilneniu vedúceho postavenia Európy pri riadení transformácie bývalých uhoľných baní a infraštruktúry súvisiacej so sektorom uhlia prostredníctvom technologických a netechnologických riešení, a to aj na podporu transferu technológií a netechnologických riešení. Výskumné činnosti s týmito cieľmi musia predstavovať hmatateľné klimatické a environmentálne prínosy v súlade s cieľom klimatickej neutrality do roku 2050.“

3. Článok 5 sa nahrádza takto:

„Článok 5

Zlepšenie kvality a bezpečnosti

V projektoch týkajúcich sa činností uvedených v článkoch 4 a 6 sa zohľadňujú otázky týkajúce sa bezpečnosti v uhoľných baniach v procese zatvárania a bývalých uhoľných baniach s cieľom zlepšiť pracovné podmienky, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, ako aj environmentálne otázky majúce škodlivý vplyv na zdravie.

Výskumné projekty sa zameriavajú na choroby súvisiace s ťažobnými činnosťami s cieľom zlepšiť zdravie ľudí žijúcich v uhoľných regiónoch v procese transformácie. Výskumné projekty tiež zabezpečia ochranné opatrenia počas zatvárania baní a v bývalých baniach.“

4. Článok 6 sa nahrádza takto:

„Článok 6

Minimalizácia environmentálnych vplyvov uhoľných baní v procese transformácie

1. Výskumné projekty sa snažia minimalizovať vplyvy uhoľných baní v procese zatvárania a bývalých uhoľných baní na atmosféru, vodu a pôdu. Výskum sa zameria na zachovanie a obnovu prírodných zdrojov pre budúce generácie a minimalizáciu environmentálneho vplyvu uhoľných baní v procese zatvárania a bývalých baní.
2. Prednosť sa dáva projektom, ktoré sledujú jeden alebo viaceré z týchto cieľov:
 - a) nové a vylepšené technológie, aby sa zabránilo znečisťovaniu životného prostredia, vrátane úniku metánu, z uhoľných baní v procese zatvárania, bývalých baní a ich okolia (okrem iného atmosféry, zeme, pôdy a vody);
 - b) zachytávanie, minimalizácia emisií skleníkových plynov a vyhýbanie sa produkcii týchto emisií, najmä metánu z uhoľných ložísk baní v procese zatvárania;
 - c) nakladanie s a banským odpadom, popolčekom a produktmi odsírenia z uhoľných baní v procese zatvárania a z bývalých uhoľných baní a ich opätovné využívanie, spolu s ďalšími formami odpadu, ak je to relevantné;
 - d) obnova odpadových hald a priemyselné využitie zvyškov z ťažby a spotreby uhlia v uhoľných regiónoch v procese transformácie;
 - e) ochrana hladín podzemnej vody a čistenie odpadovej banskej vody;
 - f) obnova životného prostredia v oblasti bývalých zariadení alebo zariadení, ktoré využívali uhlie a sú v procese zatvárania, a v ich okolí, najmä vody, zeme, pôdy a biodiverzity;
 - g) ochrana povrchovej infraštruktúry pred účinkami poklesu pôdy v krátkodobom a dlhodobom horizonte.“
5. Článok 7 sa zrušuje.
6. Článok 8 sa nahrádza takto:

„Článok 8

Nové, udržateľné a nízkouhlíkové procesy výroby ocele a konečnej úpravy

Výskum a technologický rozvoj (VTR) sa zameriava na vývoj, demonštráciu a zlepšovanie procesov výroby ocele pri takmer nulových emisiách s cieľom zlepšiť kvalitu výrobkov a zvýšiť produktivitu. Neoddeliteľnou súčasťou požadovaných činností je podstatné zníženie emisií, spotreby energie, uhlíkovej stopy a iných vplyvov na životné prostredie, ako aj zachovanie zdrojov. Výskumné projekty sa zameriavajú na jednu alebo viaceré z týchto oblastí:

- a) nové a zlepšené prelomové procesy a operácie výroby železa a ocele pri takmer nulových emisiách s osobitným dôrazom na priame vyhýbanie sa emisiám uhlíka a/alebo inteligentné využívanie uhlíka;

- b) optimalizácia procesu výroby ocele a reťazca spracovania (vrátane výroby železa a ocele, procesov založených na pretavení recyklovaného šrotu, sekundárnej metalurgie, odlievania, valcovania, konečnej úpravy a/alebo pokovovania) prostredníctvom prístrojového vybavenia, odhaľovania vlastností medziproduktov a konečných produktov, modelovania, kontroly a automatizácie vrátane digitalizácie, využívania veľkých dát a/alebo umelej inteligencie a akýchkoľvek iných moderných technológií;
 - c) integrácia procesu výroby ocele a efektívnosť procesu výroby ocele pri takmer nulových emisiách;
 - d) údržba a spoľahlivosť nástrojov výroby ocele;
 - e) techniky na zvýšenie recyklovateľnosti, recyklácia a opätovné využitie ocele a rozvoj obehového hospodárstva;
 - f) techniky na zvýšenie energetickej účinnosti výroby ocele prostredníctvom zhodnotenia odpadového tepla, predchádzania energetickým stratám, hybridných vykurovacích techník a riešení energetickeho manažérstva;
 - g) inovačné technológie a riešenia pre procesy výroby železa a ocele, ktoré podporujú medziodvetvové činnosti, demonštračné projekty integrujúce výrobu energie s nulovými emisiami alebo prispievajúce k čistému vodíkovému hospodárstvu.“
7. Článok 9 sa nahrádza takto:

„Článok 9

Pokročilé akostné triedy ocele a ich využitia

VTR sa zameriava na splnenie požiadaviek používateľov ocele s cieľom vyvíjať nové produkty vyrobené pri takmer nulových emisiách a na vytváranie nových trhových príležitostí pri súčasnom znížení emisií a vplyvov na životné prostredie. V kontexte technológií uvedených v článku 8 sa výskumné projekty zameriavajú na jednu alebo viaceré z týchto oblastí s cieľom dopracovať sa v Únii k procesom výroby ocele pri takmer nulových emisiách:

- a) nové pokročilé akostné triedy ocele;
- b) zlepšenie vlastností ocele, ako sú mechanické a fyzikálne vlastnosti, vhodnosť na ďalšie spracovanie, vhodnosť pre rôzne využitia a rozličné pracovné podmienky;
- c) predĺženie životnosti najmä zlepšením odolnosti ocelí a ocelových konštrukcií proti teplu a korózii, mechanickej a tepelnej únave a/alebo iným zhoršujúcim sa účinkom;
- d) predikatívne simulačné modely pre mikroštruktúry, mechanické vlastnosti a výrobné procesy;
- e) technológie týkajúce sa tvarovania, zvarovania a spájania ocele a iných materiálov;
- f) normalizácia skúšobných metód a metód hodnotenia;
- g) ocele vysokej kvality pre využitie napr. v mobilite, vrátane udržateľnosti, metód ekodizajnu, modernizácie, úspory hmotnosti a/alebo bezpečnostných riešení.“

8. Článok 10 sa nahrádza takto:

„Článok 10

Zachovanie zdrojov, ochrana životného prostredia a obehové hospodárstvo

Pri výrobe ocele i pri jej používaní tvorí neoddeliteľnú súčasť VTR zachovávanie zdrojov, ochrana ekosystémov, prechod na obehové hospodárstvo a otázky bezpečnosti. Výskumné projekty sa zameriavajú na jednu alebo viaceré z týchto oblastí:

- a) techniky na recykláciu zastaranej ocele a vedľajších produktov z rôznych zdrojov a zvýšenie kvality oceľového šrotu;
- b) spracovanie odpadu a zhodnotenie cenných druhotných surovín, vrátane trosiek, vnútri a mimo oceliarskeho závodu;
- c) kontrola znečistenia a ochrana životného prostredia na mieste výkonu práce a v jeho okolí a v oceliarskom závode: plynné, tuhé alebo kvapalné emisie, vodné hospodárstvo, hluk, zápach, prach atď.;
- d) dizajn akostných tried ocele a skladaných konštrukcií, ktoré uľahčujú jednoduchú obnovu ocele na recykláciu alebo opätovné využitie;
- e) využívanie technologických plynov a odstraňovanie emisií z odpadových plynov z výroby ocele;
- f) posudzovanie životného cyklu a zohľadňovanie životného cyklu pri výrobe a využívaní ocele.“

9. Vkladá sa nový článok 10a:

„Článok 10a

Riadenie pracovnej sily a pracovné podmienky

Výskumné projekty sa zameriavajú na jednu alebo viaceré z týchto oblastí:

- a) rozvoj a šírenie kompetencií s cieľom udržať krok s novými procesmi výroby ocele pri takmer nulových emisiách, ako je digitalizácia, a zohľadniť princíp celoživotného vzdelávania;
- b) zlepšovanie pracovných podmienok vrátane ochrany zdravia, bezpečnosti a ergonómie na pracovisku a v jeho okolí.“

10. Vkladá sa nový článok 17a:

„Článok 17a

Európske partnerstvá

1. Časť výskumného programu sa môže vykonávať prostredníctvom spoločne programovaných európskych partnerstiev zriadených v súlade s pravidlami stanovenými v [článku 8 a prílohe III k nariadeniu o programe Horizont Európa].

2. Na účely tohto článku je spoločne programované európske partnerstvo iniciatívou pripravenou s včasným zapojením členských štátov, v rámci ktorej sa Únia spolu so súkromnými a/alebo verejnými partnermi (ako napríklad priemysel, univerzity, výskumné organizácie, subjekty poverené vykonávaním verejnej služby na miestnej, regionálnej, národnej alebo medzinárodnej úrovni alebo organizácie občianskej spoločnosti vrátane nadácií a MVO) zaviazu spoločne podporovať rozvoj a vykonávanie programu výskumných činností. Spoločne programované európske partnerstvá sú zriadené na základe memoránd o porozumení a/alebo zmluvných dojednaní medzi Komisiou a verejnými a/alebo súkromnými partnermi a špecifikujú sa v nich ciele partnerstva, príslušné záväzky partnerov poskytnúť peňažné a/alebo nepeňažné príspevky, kľúčové ukazovatele výkonnosti a vplyvu a výsledky, ktoré sa majú dosiahnuť. Zahŕňajú identifikáciu doplňujúcich výskumných činností, ktoré sú vykonávané partnermi a výskumným programom.
3. V rámci spoločne programovaných európskych partnerstiev môže výskumný program poskytovať finančné prostriedky na činnosti oprávnené v rámci tohto oddielu, a to vo forme uvedenej v článku 30. Okrem toho môže poskytovať finančné prostriedky formou ocenení.“

11. V článku 28 sa odsek 4 nahrádza takto:

„4. Komisia rozhodne o výbere projektov a pridelení finančných prostriedkov.“

12. Článok 39 sa nahrádza takto:

„Článok 39

Vymenúvanie nezávislých a vysokokvalifikovaných odborníkov

Pri vymenúvaní nezávislých a vysokokvalifikovaných odborníkov uvedených v článku 18, článku 28 ods. 2 a v článku 38 sa uplatňujú ustanovenia uvedené v článku 237 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1046³.“

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).“

13. V článku 41 sa vypúšťajú písmená a) a c).

Článok 2

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Uplatňuje sa odo dňa začatia uplatňovania rozhodnutia 2003/76/ES alebo od 1. januára 2021, podľa toho, čo nastane neskôr.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*